

Środki obrony w egzekucji sądowej: skarga na czynności komornika

Skarga na czynności komornika jest podstawowym środkiem prawnym mającym na celu obronę przed nieprawidłowymi czynnościami komornika. Zgodnie z przepisem art. 767 § 1 kpc co do zasady na wszelkie czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego przy którym działa komornik, skarga przysługuje także na zaniechanie przez komornika dokonania czynności.

Skarga jest zatem uniwersalnym środkiem prawnym mającym na celu usuwanie wszelkich nieprawidłowości jakich może dopuścić się komornik przy podejmowaniu czynności w postępowaniu egzekucyjnym, w tym także na zaniechanie dokonania czynności.

Skutkiem wniesienia skargi na czynności komornika jest podanie zaskarżonej czynności kontroli i ocenie sądu pod kątem legalności dokonania danej czynności lub zaniechania komornika.

Skarga na czynności komornika jest rozpoznawana przez sąd przy którym działa komornik, a w przypadku gdy egzekucję prowadzi komornik poza właściwością ogólną dłużnika, tj. właściwy wg miejsca zamieszkania dłużnika, skarga jest rozpoznawana przez sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad, tj. sąd miejsca zamieszkania dłużnika.

Skarga przysługuje na wszelkie czynności komornika, w tym na zaniechanie dokonania czynności, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. O zaniechaniu komornika można mówić wówczas wtedy gdy mimo istnienia obowiązku dokonania czynności komornik jej nie podjął.

Skargę może złożyć strona i każda osoba, której prawa zostały przez czynności (zaniechanie) komornika naruszone bądź zagrożone. Zatem poza stronami postępowania (dłużnik i wierzyciel) skargę mogą złożyć świadkowie, biegli, inne osoby jeżeli wykażą, że zaskarżona czynność komornika narusza ich prawa bądź może zagrażać ich prawom. Ponadto skarga może być wniesiona przez prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich, organizacje społeczne dopuszczone do udziału w postępowaniu sądowym.

Wymogi formalne skargi. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego a ponadto określać zaskarżoną czynność (lub czynność której zaniechano), wnioski o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności wraz z uzasadnieniem. **Wnoszący skargę musi wskazać:** sygnaturę akt komorniczych, wskazać strony postępowania i ich adresy, podpisać skargę, i dołączyć stosowną liczbę odpisów skargi dla doręczenia ich komornikowi i stronie przeciwnej, dołączyć dowód uiszczenia opłaty sądowej od skargi w kwocie 100 zł.

Wniesienie skargi na czynności komornika nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd zawiesi postępowanie lub wstrzyma dokonanie czynności (art. 767² § 2 kpc). Wnoszący skargę wraz ze skargą może wnieść o zawieszenie postępowania egzekucyjnego w całości lub w części, a dłużnik który zabezpieczy wykonanie swego obowiązku wnieść o uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, z wyjątkiem zajęcia.

Termin. Skargę wnosi się **w terminie tygodniowym od daty dokonania czynności do sądu rejonowego**, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynności komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona, w przeciwnym wypadku w terminie tygodniowym od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności, a w braku zawiadomienia od dnia, w którym czynność powinna być dokonana.

Sąd powinien rozpoznać skargę w terminie tygodnia od jej wpływu do sądu, a gdy zawierała braki formalne, które podlegały uzupełnieniu, w terminie tygodniowym od jej uzupełnienia (art. 767² § 1 kpc). Ustawodawca wprowadził krótki termin na rozpoznanie skargi na czynności komornika bowiem samo wniesienie skargi na czynności komornika nie prowadzi do wstrzymania postępowania egzekucyjnego ani wstrzymania dokonania zaskarżonej czynności. Ważne zatem jest szybkie rozpoznanie skargi, tak żeby zapobiec ewentualnemu dokonywaniu dalszych wadliwych czynności egzekucyjnych. Sądy traktują termin tygodniowy na rozpoznanie skargi jako termin jedynie „instrukcyjny” i niejednokrotnie rozpoznanie skargi na czynności komornika trwa wiele tygodni, a nawet miesiące podczas gdy komornik dokonuje dalszych czynności egzekucyjnych.

Obecne uregulowanie prawne, w którym wniesienie skargi na czynności komornika nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego, a sądy tygodniowy termin na jej rozpoznanie traktują jedynie jako „instrukcyjny” jest wadliwe, może prowadzić do powstania skutków, które będzie trudno odwrócić. **Zasadą winno być zatem iż w przypadku nie rozpoznania skargi w terminie tygodnia od jej wpływu do sądu postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu z mocy prawa na czas rozpoznania skargi przez sąd.**